

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Pavla Netolická

Oznamovací povinnost vlastníka nemovité kulturní památky

Bakalářská práce

Olomouc 2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Oznamovací povinnost vlastníka nemovité kulturní památky vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 15. 3. 2017

.....

Mé poděkování patří paní JUDr. Monice Horákové, Ph.D. za její odborné vedení a cenné rady při zpracování této práce a také všem, kteří mi poskytli potřebné informace.

V Olomouci dne 15. 3. 2017

.....

Obsah

Úvod	5
1. Základní pojmy.....	7
2. Základní vymezení práv a povinností vlastníka spojených s ochranou kulturní památky	11
2.1 Povinnosti vlastníka kulturní památky	11
2.2 Práva vlastníka kulturní památky	13
3. Oznamovací povinnost vlastníka nemovité kulturní památky	15
3.1 Případy vzniku a postup při oznamovací povinnosti.....	16
3.1.1 Oznamovací povinnost podle § 12 památkového zákona.....	16
3.1.2 Oznamovací povinnost podle § 7 odst. 4 památkového zákona	21
3.1.3 Oznamovací povinnost podle § 9 odst. 4 památkového zákona	22
3.1.4 Oznamovací povinnost podle § 3 odst. 5 památkového zákona	22
3.1.5 Oznamovací povinnost podle § 3 odst. 3 památkového zákona	24
4. Opatření při nedodržení povinností vlastníka nemovité kulturní památky se zaměřením na oznamovací povinnosti	25
4.1 Rozhodnutí o opatřeních	25
4.2 Správní delikty a přestupky	27
5. Oznamovací povinnost vlastníka Státního zámku Slatiňany	30
5.1 Stručná historie zámku	30
5.2 Prohlášení Státního zámku Slatiňany za kulturní památku a národní kulturní památku	31
5.3 Aktuální pojetí oznamovací povinnosti podle § 12 odst. 1 památkového zákona v praxi.....	32
5.3.1 Závazné stanovisko	34
Závěr.....	36
Seznam použitých zdrojů.....	38
Abstrakt.....	41
Klíčová slova.....	41
Přílohy a jejich zdroje.....	42

Úvod

Ochrana kulturních památek patří mezi aktuální témata dnešní doby. Zájem společnosti na uchování i poznání historických hodnot se z mého pohledu každým rokem zvyšuje, což spatřuji například ve stále narůstajícím počtu návštěvníků kulturních památek nebo samotnou péčí ze strany jejich majitelů. K tomu, aby bylo s kulturní památkou zacházeno náležitým způsobem, slouží určitá opatření uložená zákonem. Jedná se o povinnosti, kterým je vlastník kulturní památky nucen věnovat pozornost a dodržovat je, neboť jejich porušení se trestá. Mezi tyto povinnosti patří i oznamovací povinnost vlastníka kulturní památky.

Ve své práci jsem se zaměřila na oznamovací povinnost ve vztahu k nemovitým kulturním památkám. Památkový zákon rozpoznává několik typů oznamovacích povinností. Za stěžejní osobně považuji oznamovací povinnost dle § 12 odst. 1, která nařizuje vlastníku ohlásit jakékoli poškození nebo ohrožení kulturní památky a současně mu ukládá, aby si zažádal o rozhodnutí o způsobu odstranění závady. Hlavní přínos této oznamovací povinnosti spatřuji v rychlé odezvě na situace pro kulturní památku zcela nevhodné a s tím spojené příslušné reakce vlastníka týkající se uvedení kulturní památky do řádného stavu. Abych zdůraznila význam dané oznamovací povinnosti, věnovala jsem jí největší pozornost. Další případy oznamovacích povinností popisují méně detailně, neboť jim nepřikládám tak podstatný význam.

Dané téma jsem volila s ohledem na vlastní zájmy. Kultura i historie patří mezi mé záliby, a proto jsem již od začátku věděla, že bych svou bakalářskou práci ráda věnovala kulturním památkám. Jako průvodkyně na zámku přicházím poměrně blízko do styku s různými povinnostmi, které dopadají na vlastníky kulturních památek a shledávám je velmi důležitými z hlediska uchování tradičního historického rázu konkrétní kulturní památky. Z tohoto důvodu jsem se rozhodla zvolit si jednu z povinností a podrobně ji analyzovat. Konkrétní zaměření na oznamovací povinnost vlastníka nemovité kulturní památky, jsem volila převážně proto, že v současné době neexistuje samostatná publikace, která by danou materii zpracovávala. Právní úprava též není nikterak podrobná, a o to pro mě bude zajímavějším přínosem se problematice věnovat.

Ve své práci se tedy zaměřuji na jednotlivé případy využití oznamovací povinnosti a současně uvádím i sankce postihující vlastníka při jejich nedodržení. Obsahově práci členěním do pěti kapitol a několika podkapitol. V první z nich vysvětluji základní pojmy, jako je kulturní památka, národní kulturní památka, památková zóna, památková rezervace, vlastník a s ním související vlastnické právo. V druhé kapitole uvádím základní vymezení práv

a povinností vlastníka spojených s ochranou kulturní památky. Třetí kapitola se pak soustředí již na samotné typy oznamovacích povinností. Čtvrtá kapitola se věnuje opatřením při nedodržení povinností vlastníka nemovité kulturní památky, zejména pak nedodržení oznamovací povinnosti a poslední část práce se týká aplikace oznamovací povinnosti na konkrétní případ, kterým byl zvolen problém Státního zámku Slatiňany. Zde jsem opět volila oznamovací povinnost dle § 12 odst. 1, přičemž oznamovaná situace se týkala poškození části kulturní památky.

Při psaní práce budu vycházet převážně ze zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“). Mezi další využití právní předpisy na úrovni zákonů patří např. správní řád, stavební zákon nebo občanský zákoník. Co se týče ústavního zakotvení, využiji Listinu základních práv a svobod i Ústavu České republiky. Podstatným zdrojem je i Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví. Z podzákoných předpisů je důležité zmínit vyhlášku Ministerstva kultury č. 66/1988 Sb., sloužící jako prováděcí předpis k památkovému zákonu. Věřím, že velmi nápomocny mi budou i dva existující komentáře k památkovému zákonu a učebnice správního práva jak zvláštní, tak i obecné části. Ráda bych též věnovala pozornost soudní judikatuře, kterou plánuji využít pro doplnění informací a současně uvést několik praktických příkladů. V poslední řadě je třeba zmínit i internetové zdroje. Jejich hlavním představitelem bude metodická pomůcka s názvem „Příručka vlastníka kulturní památky a nemovitosti v památkově chráněných územích“.

Jako výchozí metody pro psaní práce jsem zvolila analýzu a syntézu. S jejich pomocí plánuji zjistit efektivitu oznamovací povinnosti a zhodnotit její využití.

1. Základní pojmy

Ochrana kulturních památek patří mezi rozsáhlá témata a sama o sobě pojímá velké množství důležitých pojmů a institutů objasňujících její fungování. Z hlediska oznamovací povinnosti je třeba vymezit pojmy, mezi něž patří kulturní památka, národní kulturní památka, památková zóna a památková rezervace. První dva případy označují kategorie kulturních památek a zbylé dva pak kategorie památkově chráněných území, které mají své další podkategorie. Zatímco pojem kulturní památka a národní kulturní památka se v textu objevuje poměrně často, instituty památkově chráněných území jsou uvedeny spíše pro úplnost, neboť slovně se v této bakalářské práci prakticky nevyskytují. Je však nutné je vymezit z toho důvodu, že oznamovací povinnost dopadá na vlastníky objektů v nich umístěných. V poslední řadě se tato kapitola bude věnovat i pojmu vlastník a s ním související vlastnické právo.

Výchozím bodem základních pojmů je vymezení institutu kulturní památka. Kulturní památkou může Ministerstvo kultury České republiky označit nemovité¹ i movité² věci či jejich soubory, a to ze dvou důvodů. Prvním případem dochází k prohlášení věci za kulturní památku proto, že se jedná o významný doklad historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti, a to od dob nejstarších po současnost, přičemž spadá do projevů tvůrčích schopností a prací člověka v různých oblastech lidských činností, ať už jsou její hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké, popřípadě technické. Druhým případem je pak přímý vztah věci k významné osobnosti či historické události.³ Za jistých okolností může samozřejmě dojít i k situaci, kdy k prohlášení věci za kulturní památku dojde spojením obou případů. Jako příklad lze uvést originál partitury slavného hudebního díla význačného hudebního skladatele.⁴

Památkový zákon pamatuje i na situace, kdy určitá část souboru věcí či staveb nevykazuje znaky kulturní památky. K těmto okolnostem se nepřihlíží a celek je prohlášen za kulturní památku. Příkladem může být situace, kdy kulturní hodnota spočívá v celém souboru konkrétní muzejní sbírky, nikoliv v jednotlivých předmětech.⁵

---

¹ Podle § 498 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku jsou nemovité věci „*pozemky a podzemní stavby se samostatným účelovým určením, jakož i věcná práva k nim, a práva, která za nemovité věci prohlásí zákon. Stanoví-li jiný právní předpis, že určitá věc není součástí pozemku, a nelze-li takovou věc přenést z místa na místo bez porušení její podstaty, je i tato věc nemovitá.*“

² „*Veškeré další věci, ať je jejich podstata hmotná nebo nehmotná, jsou movité.*“ (§ 498 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.)

³ HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*, 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 361.

⁴ DIENSTBIER, Filip. Památková péče. In BRILL, Sládeček, Pouperová a kol. *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 2. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 337.

⁵ VARHANÍK, Jiří, MALÝ, Stanislav. *Zákon o státní památkové péči. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 9 (§ 2 odst. 2 památkového zákona).

Pojem kulturní památka zahrnuje i institut národní kulturní památky. Za národní kulturní památku označujeme kulturní památku, která zaujímá nejvýznamnější místo v oblasti kulturního bohatství národa. Věc získá tento status prohlášením, a to prostřednictvím nařízení vlády České republiky.⁶ Aby vůbec mohlo dojít k prohlášení věci za národní kulturní památku, musí splňovat dvě podmínky. Prvním kritériem je již existující památková ochrana týkající se statutu kulturní památky, druhým pak skutečnost, že se jedná o nejvýznamnější součást kulturního bohatství národa.⁷

Kulturní památky, které vynikají nad ostatními, mohou být zapsány na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví organizace UNESCO⁸ (dále jen „Seznam“). Zápis kulturním památkám v podstatě zaručuje mezinárodní ochranu jejich hodnot⁹. Aby mohla být kulturní památka do Seznamu zaznamenána, musí být schválen návrh na její zapsání, podaný příslušným státem. Podnět k zápisu, který je adresován státu, může podat i územní samosprávný celek. O schválení rozhoduje Mezinárodní výbor pro světové dědictví.¹⁰ Aktuálně se v Seznamu nachází 12 hmotných kulturních památek České republiky, mezi něž patří např. Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci, Lednicko-Valtický areál a historické centrum Prahy. Zapsány však mohou být i nehmotné a přírodní kulturní památky.

Za důležitou část týkající shlukování významných kulturních památek pod ochranu UNESCO považuji fakt, že smluvní státy uznávají jako svou prioritu zabezpečení označení, ochrany, zachování, prezentování a předávání přírodního i kulturního dědictví pro budoucí generace. Aby byl tento cíl zajištěn, učiní cokoli při maximálním využití vlastních zdrojů, případně spolu s mezinárodní pomocí ve formě finanční, umělecké, vědecké a technické spolupráce.¹¹

Mezi další základní pojmy patří i kategorie památkově chráněných území, mezi něž řadíme památkovou rezervaci a památkovou zónu.

---

⁶ JURNÍKOVÁ, Jana. Správa kultury. In BRILL, Jurníková a kol. *Správní právo zvláštní část*. 6. doplněné vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2009, s. 199.

⁷ VARHANÍK, Jiří, MALÝ, Stanislav. *Zákon o státní památkové péči. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 25 – 26.

⁸ United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu)

⁹ Mezinárodní ochranou světového kulturního a přírodního dědictví je myšleno vytvoření systému mezinárodní spolupráce a pomoci s cílem podpory smluvních států v jejich snaze o udržení a určení tohoto dědictví. (Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, publikovaná ve Sbírce zákonů jako sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí pod č. 159/1991.)

¹⁰ JURNÍKOVÁ, Jana. Správa kultury. In BRILL, Jurníková a kol. *Správní právo zvláštní část*. 6. doplněné vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2009, s. 199.

¹¹ Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, publikovaná ve Sbírce zákonů jako sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí pod č. 159/1991.

Památkovou rezervací se rozumí území, jehož charakter a prostředí stanovuje soubor nemovitých kulturních památek nebo archeologických nálezů, které vláda jako celek za památkovou rezervací nařízením prohlásila a zároveň stanovila podmínky jeho ochrany. V případě potřeby mohou být zabezpečovací podmínky vztaženy i na nemovitosti nacházející se v památkové zóně, které však samy mezi kulturní památky nepatří.¹² Památkové rezervace mají své vlastní podkategorie, mezi které se řadí archeologické památkové rezervace, městské památkové rezervace, vesnické památkové rezervace a ostatní památkové rezervace.¹³

„Území sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek, historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty,“ tak zní definice památkové zóny podle § 6 památkového zákona. Status památkové zóny je udělován Ministerstvem kultury ČR pomocí opatření obecné povahy po konzultaci s příslušným krajským úřadem. Ministerstvo kultury zároveň stanoví i podmínky její ochrany. Mezi památkové zóny se řadí krajinné památkové zóny, městské památkové zóny a vesnické památkové zóny.¹⁴

Rozdíl mezi památkovou zónou a památkovou rezervací spočívá v tom, že po věcné stránce může být památkovou zónou prohlášeno i území, na kterém se nenachází žádné kulturní památky, ale jedná se o historické prostředí nebo část krajinného celku, jež vykazují významné kulturní hodnoty.¹⁵

Kulturní památky a památkově chráněná území mohou být buď ve vlastnictví právnických, nebo fyzických osob.

Vlastnickým právem se myslí právní normou regulovaný vlastnický vztah. Právní věda rozlišuje vlastnictví objektivní a subjektivní. Pokud je vlastnictví chápáno v objektivním smyslu, pak pojednává o souboru právních předpisů, které regulují vlastnické vztahy v ekonomickém pojetí. Subjektivním vlastnictvím je myšleno právo vlastníka držet, užívat a nakládat s věcmi podle svého zájmu i úvahy v zákonem stanovených mezích a právo domáhat se zdržení užívání věci třetími osobami bez souhlasu vlastníka.¹⁶

Vlastnické právo je chráněno na ústavní úrovni díky čl. 11 Listiny základních práv a svobod, kde odstavec jedna říká: „Každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Dědění se zaručuje.“ Toto právo však není

---

¹² Tamtéž. S. 199.

¹³ DIENTSBIER, Filip. Památková péče. In BRILL, Sládeček, Pouperová a kol. *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 2. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 338.

¹⁴ Tamtéž.

¹⁵ VARHANÍK, Jiří, MALÝ, Stanislav. *Zákon o státní památkové péči. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 32 (§ 6 památkového zákona).

¹⁶ HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 1246.

absolutně neomezené, neboť v důsledku veřejného zájmu může dojít k vyvlastnění nebo nucenému omezení, vždy však na základě zákona a za náhradu.

Detailnější úpravu vlastnického práva poskytuje občanský zákoník. Ten stanoví vlastníku určité podmínky při výkonu vlastnického práva. „*Vlastník má právo se svým vlastnictvím v mezích právního řádu libovolně nakládat a jiné osoby z toho vyloučit. Vlastníku se zakazuje nad míru přiměřenou poměrům závažně rušit práva jiných osob, jakož i vykonávat takové činy, jejichž hlavním účelem je jiné osoby obtěžovat nebo poškodit.*“¹⁷ Ve vztahu k vlastnictví kulturních památek jsou stanoveny i další konkrétně stanovené povinnosti ale současně i práva, která náleží jejich vlastníkovi. O nich pojednává následující kapitola.

---

¹⁷ § 1012 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

2. Základní vymezení práv a povinností vlastníka spojených s ochranou kulturní památky

Samotný status kulturní památky propůjčuje konkrétní věci větší stupeň ochrany a určuje vlastníku, jak se má o danou věc starat. Současně s tím mu umožňuje čerpat určité benefity, které slouží jako protiváha k poměrně náročné údržbě kulturní památky.

Právní úprava však nepamatuje jen na situace, kdy již určitá věc prohlášena za kulturní památku je, ale i na případy, kdy má k samotnému prohlášení teprve dojít. Proto jsou povinnosti související s ochranou kulturní památky vztaženy i na kulturně hodnotné věci, které se nacházejí v režimu řízení o prohlášení za kulturní památku. V takovém případě musí vlastník dané věci „od doručení písemného vyrozumění ministerstva kultury až do rozhodnutí věc nebo stavbu chránit před poškozením, zničením nebo odcizením a oznámit ministerstvu kultury každou zamýšlenou i uskutečněnou změnu jejího vlastnictví, správy nebo užívání“.¹⁸ Důvodem je zvýšení opatrnosti vlastníka při zacházení s věcí do takové míry, aby nebyla znehodnocena a neztratila tak své kvality, díky nimž má být za kulturní památku prohlášena.

2.1 Povinnosti vlastníka kulturní památky

„Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.“¹⁹

Tento článek Listiny základních práv a svobod zavazuje vlastníky kulturních památek k tomu, že vůči nim mohou činit pouze opatření, která spadají do zákonem stanoveného rozmezí. Vyplývá to ze státem chráněného zájmu na uchování kulturních památek v co nejlepším možném stavu. Aby se tedy vlastník vyvaroval úkonům, které by mohly kulturní památku poškodit, stanovuje zákon o památkové péči určitý soubor povinností, které musí vlastník, a potažmo i další osoby, dodržovat.

V § 9 památkového zákona vymezuje, čeho se vlastník kulturní památky musí zdržet a co je naopak povinen konat. Je zde stanoveno, že vlastník věci prohlášené za kulturní památku o ni musí pečovat tak, aby byla zachována, udržovat ji v dobrém stavu, chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením či odcizením. Uvedené povinnosti zavazují subjekt kdykoli a v důsledku toho mohou být příslušným orgánem státní památkové péče uloženy

---

¹⁸ § 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹ Čl. 35 odst. 3 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

opatření sloužící k zajištění jejich dodržování v jakékoli době v návaznosti na konkrétní porušení ochrany kulturních památek.²⁰ Tyto povinnosti náleží i osobě, která kulturní památku užívá nebo ji má u sebe.

Vlastník musí dále kulturní památku užívat pouze způsobem, jenž je souhlasný s jejím kulturně politickým významem, památkovou hodnotou a technickým stavem. Pokud dojde k situaci, kdy vlastník převádí kulturní památku na jinou osobu, popřípadě ji druhému člověku přenechá k dočasnému užívání nebo ji předá k provedení její obnovy či k jinému účelu, pak musí daného člověka uvědomit o tom, že věc patří mezi kulturní památky. V případě, že se kulturní památka nachází ve společném vlastnictví organizace, která danou věc spravuje, užívá nebo ji vlastní, musí tato organizace a také její nadřízený orgán vytvářet všechny předpoklady pro konání povinností, které náleží vlastníku kulturní památky.

Dalším projevem ochrany kulturních památek je povinnost vlastníka nabídnout státu danou věc k přednostnímu odkoupení. Výjimku tvoří pouze prodej kulturní památky osobám blízkým či spoluvlastníkům. V případě, že je národní kulturní památka stavbou, která sama o sobě není samostatnou věcí, dopadá právo na přednostní odkoupení na celý komplex, jehož je součástí. Odkup věci se děje buď skrze organizace zřizované Ministerstvem kultury ČR, nebo je přímo v rukách ministerstva kultury. Cena se stanoví podle zákona číslo 526/1990 Sb., o cenách ve znění pozdějších předpisů, popřípadě nelze-li cenu takto určit, jedná se o cenu odpovídající povaze věci.

Mezi další povinnosti vlastníka, patří řada omezení dopadajících na obnovu kulturní památky. Pojem „obnova“ zahrnuje údržbu, opravu, rekonstrukci, restaurování nebo jinou úpravu kulturní památky nebo jejího prostředí. Ochrana v tomto režimu spočívá v nutnosti předem si vyžádat závazné stanovisko²¹ obecního úřadu obce s rozšířenou působností, popřípadě krajského úřadu jedná-li se o národní kulturní památku.

Zvláštní ochrana dopadá i na povolování restaurování²² kulturní památky nebo jejich částí, jež patří mezi díla výtvarných umění nebo uměleckořemeslných prací. Ta se projevuje tím, že restaurování může provádět pouze fyzická osoba, které bylo uděleno povolení od ministerstva kultury na základě splnění podmínek stanovených v § 14a památkového zákona.

---

²⁰ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 4. 2006, sp. zn. 11 Ca 168/2005 – 28.

²¹ „Závazné stanovisko je úkon učiněný správním orgánem na základě zákona, který není samostatným rozhodnutím ve správním řízení a jehož obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu.“ (§ 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.)

²² Restaurováním se myslí souhrn specifických výtvarných, uměleckořemeslných a technických prací, které respektují technickou a výtvarnou strukturu originálu (Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu Magistrátu hlavního města Prahy. *Příručka vlastníka kulturní památky a nemovitosti v památkově chráněných územích*. 3. vydání. Praha, 2010, s. 18. Dostupné na: <http://pamatky.praha.eu/public/49/69/b4/959165_149213_prirucka_vlastnika_kulturni_pamatky.pdf>.)

Určitá povinnost se vztahuje i k vědeckým výzkumům. V jejich případě musí vlastník umožnit osobám pověřeným orgány státní památkové péče vědecký výzkum kulturní památky, popřípadě pořízení její dokumentace.²³

Aby byl výčet kompletní, je nutné zmínit i povinnost oznamovací. Avšak vzhledem k zaměření bakalářské práce jí v této části nebude věnována větší pozornost, ale bude o ní pojednávat samostatně následující kapitola.

2.2 Práva vlastníka kulturní památky

Hlavním právem vlastníka kulturní památky je možnost čerpat finanční příspěvek sloužící na zachování a obnovu kulturní památky. Subvence se poskytuje na základě žádosti vlastníka adresované obci či kraji. Územní samosprávný celek rozděluje příspěvky ze svého rozpočtu vlastníkům, kteří sami nejsou schopni uhradit náklady související se zachováním nebo obnovou kulturní památky, popřípadě se jedná o zvláště odůvodněné případy.²⁴

Mezi zvláště odůvodněné případy se řadí např. situace, kdy se kulturní památka ocitne ve špatném technickém stavu, který vlastník sám nezpůsobil. Popřípadě je k dispozici veřejnosti pro kulturně vzdělávací nebo náboženské účely, nalézá se v pohledově významné poloze, je ojedinělou kulturní památkou v daném územním obvodu krajského úřadu nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností.²⁵

Finanční příspěvek na obnovu kulturní památky může poskytnout i ministerstvo kultury, a to přímo nebo skrze krajský úřad či obecní úřad obce s rozšířenou působností, jedná-li se o případ mimořádného společenského zájmu týkajícího se zachování kulturní památky. Mezi přijatelné mimořádné společenské zájmy se řadí situace, kde je věc prohlášena za národní kulturní památku, patří mezi kulturní památky zapsané na Světovém seznamu dědictví, nachází se v havarijním technickém stavu nezpůsobeném vlastníkem kulturní památky, slouží veřejnosti pro kulturně vzdělávací nebo náboženské účely, tvoří významnou dominantu obce či města, je ojedinělou kulturní památkou na území České republiky, řadí se do specializovaných

---

²³ § 19 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

²⁴ Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu Magistrátu hlavního města Prahy. *Příručka vlastníka kulturní památky a nemovitosti v památkově chráněných územích*. 3. vyd. Praha, 2010, s. 30. Dostupné na: <http://pamatky.praha.eu/public/49/69/b4/959165_149213_prirucka_vlastnika_kulturni_pamatky.pdf>.

²⁵ § 12 vyhlášky Ministerstva kultury ČR č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

programů ministerstva kultury na úseku státní památkové péče.²⁶ Samotné udělení příspěvku se děje prostřednictvím smlouvy nebo správním rozhodnutím.²⁷

Státní i jiné dotace není možné chápat jako paušální náhradu za omezení vlastnického práva, ale jako příspěvek na skutečné a prokazatelné náklady, které vznikají v důsledku zvláštních nároků na údržbu kulturní památky.²⁸

Určitý typ finanční pomoci tvoří i daňová zvýhodnění dopadající na vlastníky kulturních památek. Příkladem této nepřímé finanční pomoci je např. osvobození od daně z nemovitých věcí, které dopadá na pozemek „*tvořící jeden funkční celek se zdanitelnou stavbou veřejně přístupného památkového objektu prohlášeného za kulturní památku,*“ pokud ho vlastní Česká republika nebo se jedná o objekt zpřístupněný z výchovně vzdělávacích důvodů na základě písemné smlouvy mezi ministerstvem kultury a vlastníkem.²⁹ Za stejných podmínek je pak od daní osvobozena i samotná zdanitelná stavba. Současně se uvádí, že ve smlouvě mezi ministerstvem kultury a vlastníkem musí být uveden „*časový a prostorový rozsah zpřístupnění, stanoven jeho režim v souladu s památkovou hodnotou a dalšími způsoby využití objektu.*“³⁰

Mezi benefity vlastníka kulturní památky se řadí i právo na bezplatnou odbornou pomoc Národní památkového ústavu³¹ týkající se péče o kulturní památku. Pomoc nespočívá pouze v konzultacích ohledně zacházení s kulturní památkou, ale např. i možného bezplatného zpracování žádosti o restaurování.³²

---

²⁶ Tamtéž. § 13.

²⁷ Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu Magistrátu hlavního města Prahy. *Příručka vlastníka kulturní památky a nemovitosti v památkově chráněných územích*. 3. vyd. Praha, 2010, s. 30. Dostupné na: <http://pamatky.praha.eu/public/49/69/b4/959165_149213_prirucka_vlastnika_kulturni_pamatky.pdf>.

²⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně, ze dne 12. 5. 2014, spis. zn. 5 A 48/2002 – 28.

²⁹ § 4 odst. 1 písm. d) zákona České národní rady č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů.

³⁰ Tamtéž. § 9 odst. 1 písm. d)

³¹ Národní památkový ústav je odbornou organizací státní památkové péče. Jedná se o právnickou osobou mající ústřední pracoviště, které se dále územně členění na odborná pracoviště s územní působností pro každý kraj. (Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu Magistrátu hlavního města Prahy. *Příručka vlastníka kulturní památky a nemovitosti v památkově chráněných územích*. 3. vyd. Praha, 2010, s. 15. Dostupné na: http://pamatky.praha.eu/public/49/69/b4/959165_149213_prirucka_vlastnika_kulturni_pamatky.pdf.)

³² ZÍDEK, Martin, KLUSON, Jiří. *Zákon o státní památkové péči a jeho prováděcí předpisy s komentářem*. 1. vydání. Praha: ABF, 2005, s. 128 (§ 32 odst. 2 písm. f) památkového zákona).

3. Oznamovací povinnost vlastníka nemovité kulturní památky

Oznamovací povinnost je obecně zakotvena v § 12 památkového zákona. V prvním odstavci se stanoví, že „*vlastník kulturní památky je povinen bez zbytečného odkladu každé ohrožení nebo poškození kulturní památky oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, jde-li o národní kulturní památku krajskému úřadu, a vyžádat si jeho rozhodnutí o způsobu odstranění závady. Jde-li o nemovitou kulturní památku, která je stavbou, vyrozumí též stavební úřad*“. V odstavci druhém se pak uvádí, že „*vlastník kulturní památky je povinen každou zamýšlenou změnu jejího užívání a jde-li o nemovitou kulturní památku, i její zamýšlené vyklizení, předem oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, jde-li o národní kulturní památku krajskému úřadu*“.

Ve své podstatě měla oznamovací povinnost vlastníka kulturní památky ulehčit tehdejšímu okresnímu národnímu výboru, aby včas učinil kroky k zajištění ochrany kulturní památky nebo aby k nim dal podnět. V případě, že se jednalo o nemovitou kulturní památku, která byla stavbou, pak oznamovací povinnost směřovala ke stavebnímu úřadu, který učinil potřebná opatření uvedená ve stavebním zákoně.³³

Oznamovací povinnost ve vztahu ke kulturní památce se však promítá i do dalších ustanovení. Nachází se v § 7 odst. 4, kde je oznamovací povinnost vztažena i na situace týkající se evidence kulturních památek, kdy vlastník musí oznámit odborné organizaci státní památkové péče změnu vlastnictví (správy, popřípadě užívání) nebo přemístění kulturní památky, a to nejpozději do 30 dnů od realizace změny. Důvodová zpráva však uvádí, že ve svém rozsahu tato oznamovací povinnost není shodná s oznamovací povinností v § 12 odst. 1., protože jejím cílem je pouze udržování ústředního seznamu ve shodě s reálným stavem.

Oznamovací povinnost dopadá i na § 9 odst. 4 památkového zákona, kde doléhá na vlastníka kulturní památky v případě, kdy kulturní památku převádí na jiného, přenechá ji k dočasnému užívání, popřípadě ji předává k provedení obnovy či k jinému účelu, a to tím způsobem, že vlastník je povinen osobu, které se tato manipulace týká, uvědomit, že daná věc patří mezi kulturní památky.

Specifický případ pak tvoří § 3 odst. 5 památkového zákona, kde se stanoví, že: „*Vlastníci věcí nebo staveb, které pro svou mimořádnou uměleckou nebo historickou hodnotu by mohly být v souladu se společenským zájmem prohlášeny za kulturní památky, jsou povinni oznámit ministerstvu kultury, krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou*

---

³³ Důvodová zpráva k zákonu o státní památkové péči ze dne 10. 12. 1985 [online]. Praha: Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky. Dostupné na: <www.psp.cz/eknih/1986cnr/tisky/t0008_04.htm>.

působnosti na jejich písemné vyzvání požadované údaje o těchto věcech nebo stavbách a jejich zamýšlené změny, umožnit těmto orgánům nebo jimi pověřené odborné organizaci státní památkové péče prohlídku těchto věcí nebo staveb, popřípadě pořízení jejich vědecké dokumentace.“ Toto ustanovení sice nedopadá konkrétně na vlastníka kulturní památky, ale pouze na osobu, která je majitelem věci, která by za kulturní památku mohla být prohlášena, avšak pro úplnost výčtu oznamovacích činností byla do následujícího textu zařazena. Stejným případem je i ustanovení § 3 odst. 3 památkového zákona, které říká, že vlastník musí od písemného doručení o podání návrhu na prohlášení jeho věci nebo stavby za kulturní památku až do rozhodnutí ministerstva kultury, danou věc nebo stavbu chránit před poškozením, zničením nebo odcizením a oznámit ministerstvu kultury každou zamýšlenou i uskutečněnou změnu jejího vlastnictví, správy nebo užívání. Je zde tedy stanovena oznamovací povinnost vůči ministerstvu kultury týkající se případné změny vlastnictví, správy či užívání věci či stavby.

Oznamovací povinnost obecně upravuje jak kulturní památky movité, tak i nemovité, avšak vzhledem k zaměření práce bude následující text věnován pouze nemovitým kulturním památkám.

3.1 Případy vzniku a postup při oznamovací povinnosti

V případě nemovitých kulturních památek tedy oznamovací povinnost vlastníka dopadá na přemístění, změnu vlastnictví, prodej, vyklizení, ohrožení a poškození kulturní památky. Dále se pak dotýká i případů, kdy má určitá stavba předpoklady stát se kulturní památkou a v poslední řadě i aktualizace Ústředního seznamu kulturních památek České republiky.

3.1.1 Oznamovací povinnost podle § 12 památkového zákona

Případy vzniku podle § 12 lze rozdělit do dvou okruhů. První z nich stanoví, že oznamovací povinnost dopadá na ohrožení či poškození kulturní památky. Nemusí se však primárně jednat o důsledek vlastníkovy špatného zacházení, ale i nepředvídatelné situace způsobené vyšší mocí (např. poškození v důsledku povodní, vichřice apod.), popřípadě škodu vyvolanou třetí osobou. Pokud k takovéto situaci dojde, je povinností vlastníka bezodkladně vše oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, popřípadě krajskému úřadu jednali se o národní kulturní památku. V případě nemovitých kulturních památek má být se situací obeznámen i příslušný stavební úřad. S tím souvisí i povinnost vyžádat si rozhodnutí těchto správních úřadů o způsobu odstranění závady. Samotné ohlášení je bezpředmětné, neboť

se jedná o návrhové řízení, z čehož tedy vyplývá, že řízení bude zahájeno na základě návrhu, v tomto případě výslovnou žádostí vlastníka nemovité kulturní památky o vydání rozhodnutí o způsobu odstranění závady. V případě, že dojde pouze k ohlášení, záleží na příslušném správním úřadu, zda nevyužije pravomoc mu svěřenou v § 10 odst. 1³⁴ a § 11 odst. 2³⁵ památkového zákona, popřípadě nedá podnět příslušnému stavebnímu úřadu, který pak začne činit potřebné kroky podle stavebního zákona.³⁶ Stavební zákon v tomto případě umožňuje, aby příslušný stavební úřad nařídil vlastníkově zjednatí nápravy, pokud to údržba stavby vyžaduje,³⁷ popřípadě stavební úřad může nařídít nezbytné úpravy, pokud nemovitá kulturní památka vykazuje známky významného ohrožení.³⁸

Postup podle stavebního zákona však dopadá jen na případy, kdy osoba sama nezažádá o vydání rozhodnutí o způsobu odstranění závady, jinak je řízení podle § 12 odst. 1 památkového zákona typickým správním řízením zahajovaným na návrh účastníka podle zákona číslo 500/2004 Sb., správní řád. Zde dochází k odlišení od případů, kdy orgán památkové péče zahajuje řízení a vydává rozhodnutí z moci úřední jako výsledek neplnění vlastníkových povinností a ukládá povinnost provést určitá opatření.³⁹

Výše uvedené problematiky se týká rozsudek Vrchního soudu v Praze 6 A 28/94, kde se žalobkyně E. R. domáhala u ministerstva kultury zrušení rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Okresního úřadu v Benešově, kterým se stanovil, podle § 12 odst. 1 památkového zákona způsob odstranění závad žalobkyniny památkově chráněné nemovitosti. Žalobkyně Okresnímu úřadu Benešov zaslala přípis označený jako „Návrh na řešení devastace kulturní památky zámku S.“ Přípisem se domáhala poskytnutí finanční částky na uvedení památky do dobrého stavu a zároveň uvedla, že tímto přípisem plní oznamovací povinnost podle § 12 památkového zákona a kopii návrhu zasílá i příslušnému stavebnímu úřadu. Kvůli velmi špatnému technickému stavu nemovité kulturní památky výslovně uvedla,

---

³⁴ Pokud vlastník kulturní památky neplní povinnosti uvedené v § 9, vydá obecní úřad obce s rozšířenou působností po vyjádření odborné organizace státní památkové péče rozhodnutí o opatřeních, která musí vlastník kulturní památky vykonat, a také stanoví lhůtu, v níž je vlastník kulturní památky povinen tato opatření učinit. Pokud se jedná o národní kulturní památku, příslušný k vydání rozhodnutí je krajský úřad, a to po vyjádření odborné organizace státní památkové péče v souladu s podmínkami, které pro zabezpečení ochrany národní kulturní památky stanovila vláda České republiky. (§ 10 odst. 1 památkového zákona)

³⁵ Pokud fyzická nebo právnická osoba v důsledku své činnosti způsobí nebo by mohla způsobit nepříznivé změny stavu kulturní památky nebo jejího prostředí, případně ohrožuje-li zachování nebo společenské uplatnění kulturní památky, stanoví obecní úřad obce s rozšířenou působností, případně jedná-li se o národní kulturní památku, krajský úřad, podmínky pro další výkon této činnosti nebo její výkon zakáže. (§ 11 odst. 2 památkového zákona)

³⁶ ZÍDEK, Martin, KLUSOŇ, Jiří. *Zákon o státní památkové péči a jeho prováděcí předpisy s komentářem*. 1. vydání. Praha: ABF, 2005, s. 35 (§ 12 odst. 1 památkového zákona).

³⁷ § 139 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.

³⁸ Tamtéž. § 137.

³⁹ Rozsudek Vrchního soudu v Praze, ze dne 10. 3. 1995, spis. zn. 6 A 28/94 – 20.

že navrhuje, aby orgán památkové péče vydal rozhodnutí povolující demolici původního špýcharu a obytné budovy a poté v rozmezí šesti let povolil vystavění nové nemovitosti. Okresní úřad v Benešově návrh demolice zamítl s tím, že takovéto zacházení neodpovídá zájmům státní památkové péče a stanovil možnosti opravy. Žalobkyně se proti rozhodnutí odvolala, nicméně odvolání bylo zamítnuto. Proto došlo k podání žaloby u Vrchního soudu v Praze, který napadené rozhodnutí zrušil z důvodu absolutní nepřislušnosti. Žalobkyně zřetelně nežádala, aby správní úřad podal rozhodnutí o způsobu odstranění závady, ale o povolení demolice, kdy odstranění stavby řeší stavební zákon. Z toho vyplývá, že o návrhu měl rozhodovat místně příslušný stavební úřad. Navíc pokud by došlo k podání opravného prostředku proti rozhodnutí stavebního úřadu, nerozhodovalo by ministerstvo kultury.

Celý proces se tedy řídí § 42 správního řádu, kdy samotná žádost je brána jako klasický podnět. Řízení je tedy započato oznámením o ohrožení nebo poškození kulturní památky, kdy k samotnému oznámení o ohrožení či poškození nemovité kulturní památky může být přiložena žádost o vydání rozhodnutí o způsobu odstranění závady, která musí obsahovat:

- a. název a umístění nemovité kulturní památky,
- b. popis současného stavu nemovité kulturní památky s výslovným uvedením konkrétních závad,
- c. výslovnou formulaci, že vlastník současně žádá o vydání rozhodnutí o způsobu odstranění závady.⁴⁰

Příslušný obecní úřad s rozšířenou působností, popřípadě krajský úřad u národních kulturních památek je pak povinen vydat rozhodnutí bez zbytečného odkladu nebo do třiceti dnů, pokud nelze rozhodnout bezodkladně. V případě, kdy je nutné nařídit ústní jednání nebo místní šetření, využít institut předvolání či předvedení nebo doručovat veřejnou vyhláškou osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, popřípadě se jedná o zvláště složitý případ, je možné lhůtu prodloužit až o dalších třicet dní.⁴¹ Kopie rozhodnutí se zašle i Národnímu památkovému ústavu a stavebnímu úřadu.

Proti rozhodnutí je možné podat odvolání, o němž rozhoduje krajský úřad a u národních kulturních památek ministerstvo kultury.

Památkový zákon neuvádí povinnost obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, vyžádat si pro své rozhodnutí závazné stanovisko Národního památkového ústavu, avšak v souvislosti s § 29 odstavce 3, který stanoví, že se příslušný „*obecní úřad obce s rozšířenou*

---

⁴⁰ MINISTERSTVO KULTURY, *Návody pro řešení životních situací* [online]. mkcr.cz [cit. 28. ledna 2017]. Dostupné na: <https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/12_1-nkp-911.doc>.

⁴¹ § 71 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

působnosti opírá o odbornou pomoc odborné organizace státní památkové péče“ dojde k součinnému jednání a odborné pomoci. V případě národních kulturních památek může obecní úřad obce s rozšířenou působností figurovat pouze jako příjemce oznámení o poškození či ohrožení národní kulturní památky a s tím související žádosti o vydání rozhodnutí o způsobu odstranění závady, neboť samotné řízení již bude v rukách příslušného krajského úřadu. Dojde tedy k postoupení pro nepřislusnost. Vlastník současně uvědomí i příslušný stavební úřad.⁴² Pokud oznámení má i stavebnětechnickou povahu, je třeba, aby ohledání na místě provedl jak orgán státní památkové péče, tak i příslušný stavební úřad a ve vzájemné součinnosti přijaly vyhovující opatření. Výsledkem tedy mohou být dvě samostatná rozhodnutí, popřípadě rozhodnutí stavebního úřadu podmíněné závazným stanoviskem orgánu státní památkové péče. To je však možné pouze v případě, kdy o všech opatřeních k nápravě je příslušný rozhodnout stavební úřad.⁴³

Druhým případem je vznik oznamovací povinnosti v důsledku změny užívání kulturní památky nebo jejího vyklizení. Tyto povinnosti pak nejsou spojeny s typickou rozhodovací praxí úřadů, nýbrž se jedná pouze o oznámení určitého nakládání s kulturní památkou, které by na ni mohlo mít špatný vliv. V důsledku toho je tedy ponecháno zcela v rukách příslušného správního úřadu, zda zakročí, a zahájí řízení podle § 11 odst. 2 památkového zákona. Ten obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností u kulturních památek a krajskému úřadu v případě národních kulturních památek propůjčuje pravomoc zakázat činnost nebo určit podmínky pro další výkon takové činnosti, kterou fyzická nebo právnická osoba působí nebo by mohla způsobit „*nepříznivé změny stavu kulturní památky nebo jejího prostředí*“, nebo touto činností ohrožuje „*zachování či společenské uplatnění dané kulturní památky*“.⁴⁴ Ve své podstatě se tedy jedná pouze o ohlašovací povinnost, mající převážně informační charakter, která navazuje na § 11 odst. 1, kdy orgány státní správy, které určují způsob a změnu využití nemovitých kulturních památek, rozhodují na základě závazného stanoviska orgánu státní památkové péče, které odráží odpovídající hodnotu a technický stav kulturní památky.⁴⁵

Institut vyklizení v tomto případě neodpovídá, co se do rozsahu týče, vyklizení stavby uvedeném v § 140 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, neboť

---

⁴² ZÍDEK, Martin, KLUSOŇ, Jiří. *Zákon o státní památkové péči a jeho prováděcí předpisy s komentářem*. 1. vydání. Praha: ABF, 2005, s. 35 (§ 12 odst. 1 památkového zákona).

⁴³ VARHANÍK, Jiří, MALÝ, Stanislav. *Zákon o státní památkové péči. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 68 (§ 12 odst. 1 památkového zákona).

⁴⁴ ZÍDEK, Martin, KLUSOŇ, Jiří. *Zákon o státní památkové péči a jeho prováděcí předpisy s komentářem*. 1. vydání. Praha: ABF, 2005, s. 35 (§ 12 odst. 2 památkového zákona).

⁴⁵ VARHANÍK, Jiří, MALÝ, Stanislav. *Zákon o státní památkové péči. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 68 (§ 12 odst. 1 památkového zákona).

v případě kulturních památek je vlastník povinen vyklizení pouze oznámit a úřad ne zahajuje řízení z moci úřední. V případě vyklizení podle stavebního zákona proces ovládá zásada oficiality a řízení se zahájí *ex officio*,⁴⁶ a to na základě zjištěných závad, kterými jsou „*bezprostředně ohroženy životy nebo zdraví osob a zvířat, popřípadě má být nařízeno odstranění stavby nebo nutné zabezpečovací práce*“.⁴⁷ Vyklizení ve smyslu památkového zákona má sloužit pouze jako určité upozornění, kdy je orgán státní památkové péče včas informován o ukončení užívání nemovité kulturní památky a má tak dostatek prostoru pro případné přijetí vhodného opatření.⁴⁸

K problematice vyklizení souborné kulturní památky v souvislosti s přemístěním movité kulturní památky se vyjádřil Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) ve svém rozhodnutí 31 Cdo 3310/2009. Případ se týkal vyklizení movité kulturní památky z nebytových prostor nemovité kulturní památky, kdy byla zamítnuta žaloba na vyklizení společné části užívané jako modlitebna v domě č. p. 597 v ulici Rooseveltova v Praze 6. Mobiliář modlitebny, který byl prohlášen za kulturní památku v roce 2000, patřil žalované, zatímco nemovitost, ve které se nacházel, žalovanému. V roce 2006 ministerstvo kultury prohlásilo za soubornou kulturní památku předmětný dům i s modlitebnou. Žalovaná do té doby užívala nebytové prostory na základě hospodářské smlouvy z 1. ledna 1982. Dne 22. ledna 2003 ji byla doručena výpověď z nájmu nebytových prostor nacházejících se v této nemovitosti. Na základě běhu výpovědní doby skončil nájem nebytových prostor dnem 30. června 2003. Žalována však odmítla prostory vyklidit a proti tomu se ohradil jejich majitel žalobou u Obvodního soudu pro Prahu 6. Spor vyvrcholil až v kasační stížnost žalobkyně u NSS. NSS stanovil, že výpověď z nájmu nebytových prostor ve smyslu výkonu vlastnického práva nelze bezprostředně podřídít stanovenému způsobu správního dozoru podle § 18 odst. 2 památkového zákona dopadajícího na přemístění kulturní památky, neboť vlastnické právo k nemovitosti požívá ústavněprávní ochranu podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod i občanskoprávní ochranu podle § 2 odst. 2 občanského zákoníku. Souhlas příslušného správního orgánu jako podmínka výpovědi z nájmu nebytových prostor, který namítala žalobkyně, by v tomto případě musel být stanoven občanským zákoníkem, což se neděje. To neznamena, že by ustanovení § 18 odst. 2 památkového zákona mělo být při realizaci vlastnického práva opomenuto. Pouze stanoví, že účelem ustanovení je dozor státu při přemístění kulturní památky, aby nedošlo k jejímu

---

⁴⁶ Tamtéž. S. 68 (§ 12 odst. 1 památkového zákona)

⁴⁷ § 140 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁸ VARHANÍK, Jiří, MALÝ, Stanislav. *Zákon o státní památkové péči. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 68 (§ 12 odst. 1 památkového zákona).

poškození, zničení či jinému faktickému úkonu, který by snížil její hodnotu. Svou podstatu by nalezlo při případné exekuci, jestliže by povinnost žalovaného vyklidit nebytový prostor nebyla splněna dobrovolně.

3.1.2 Oznamovací povinnost podle § 7 odst. 4 památkového zákona

Dalším typem oznamovací povinnosti je nutnost hlásit změny týkající se vlastnictví (správy, užívání) a přemístění nemovité kulturní památky odborné organizaci státní památkové péče tak, aby Ústřední seznam kulturních památek ČR⁴⁹ zůstal aktuální. Změnou vlastnictví je myšlen úplatný či bezúplatný převod. Není důležité, na koho je majetek převáděn, oznamovací povinnost se váže na všechny případy, včetně úplatného převodu vlastnictví na stát v důsledku práva státu na přednostní koupi kulturních památek.⁵⁰ Zde platí povinnost vlastníka nemovité národní kulturní památky nabídnout ji k odkoupení ministerstvu kultury, které má šest měsíců od doručení na rozmyšlenou, zda ke koupi přistoupí či nikoli. Právo přednostní koupě se nevztahuje na situace, kdy dochází k úplatnému převodu vlastnictví mezi blízkými osobami či spoluvlastníky.⁵¹

Co se pak týká změny správy, ta je poněkud problematičtější. Dopadá např. na situace, kdy majetek České republiky přechází ze správy z jedné organizační složky státu na druhou. Naopak oznamovací povinnost nemají např. právnické a fyzické osoby, jejichž majetek je spravován např. na základě obstaravatelské smlouvy. Změna užívání je v tomto případě už poněkud zastaralým pojmem. Dříve pravděpodobně odkazovala na institut užívání národního majetku.⁵² Tento institut znamenal převedení části národního majetku do trvalého užívání jiné socialistické organizaci než státní, a to na základě jednostranného právního úkonu odevzdávající organizace.⁵³

Oznamovací povinnost zde dopadá i na případy přemístění kulturní památky. Z mého pohledu měl zákonodárce původně na mysli hlavně movité kulturní památky, avšak v dnešní době, kdy dochází k přemísťování různých kapliček a roubených domků na pro ně přijatelnější

---

⁴⁹ „Ústřední seznam je souborem základních údajů, které určují kulturní památku, památkovou rezervaci a památkovou zónu. Tvoří jej stejnopis o prohlášení věci za kulturní památku, památkovou rezervaci a památkovou zónu, rejstřík, evidenční listy a dokumentace včetně fotografií. Do Ústředního seznamu se rovněž zapíše dotčené parcely a vykreslí se hranice v kopiích pozemkových map.“ (§ 3 odst. 1 vyhlášky Ministerstva kultury ČR č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.)

⁵⁰ VARHANÍK, Jiří, MALÝ, Stanislav. *Zákon o státní památkové péči. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 42 – 43 (§ 7 odst. 4 památkového zákona).

⁵¹ § 13 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

⁵² VARHANÍK, Jiří, MALÝ, Stanislav. *Zákon o státní památkové péči. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 42 – 43 (§ 7 odst. 4 památkového zákona).

⁵³ Rozsudek Nejvyššího soudu v Brně ze dne 15. 11. 2007 sp. zn. 28 Cdo 3396/2007.

místa, je více než potřebné předpokládat, že předmětem jsou i nemovité kulturní památky. V tom mě utvrzuje i samotné zakotvení institutu přemístění nemovité kulturní památky do § 18 památkového zákona, kde se stanoví, že aby mohla být nemovitá kulturní památka přemístěna, je zapotřebí předchozího souhlasu krajského úřadu po vyjádření odborné organizace státní památkové péče. Samotné oznámení odborné organizaci státní památkové péče musí proběhnout do 30 dnů od přemístění nemovité kulturní památky, potažmo o změně vlastnictví (správy, užívání).⁵⁴ Poté dojde k zápisu do Ústředního seznamu kulturních památek, který provede Národní památkový ústav.

3.1.3 Oznamovací povinnost podle § 9 odst. 4 památkového zákona

Podstata této oznamovací povinnosti vlastníka spočívá v upozornění na fakt, že nemovitost patří mezi kulturní památky a směřuje vůči osobám, kterým je přenechávána k dočasnému užívání, předávána k provedení obnovy nebo k jinému účelu, a to buď úplatně či bezúplatně. V případech provedení obnovy je současně povinností vlastníka seznámit osobu, která obnovu provede se závazným stanoviskem nebo s navazujícím rozhodnutím podle zvláštních právních předpisů společně se stavebním povolením či jiným rozhodnutím, popřípadě opatřením stavebního úřadu (např. územní rozhodnutí, územní souhlas, sdělení k ohlášení atd.). Obvykle k tomu dojde v rámci smlouvy o dílo, popřípadě jiným prokazatelným způsobem. Jiným účelem může být myšleno např. předání další osobě k prodeji, ostraze, odbornému posouzení, dokumentaci, likvidaci biologických škůdců apod. Přestože tak není výslovně stanoveno, vlastník nemovité kulturní památky by měl být schopen prokázat, že oznamovací povinnost skutečně splnil. Význam to má hlavně v případě, kdy se osoba, vůči které měla být oznamovací povinnost směřována, dopustí škodlivého jednání ve vztahu ke kulturní památce. Neboť v takové situaci by na původního vlastníka dopadla povinnost uhradit náklady nabyvateli, potažmo osobě, které byla kulturní památka předána.⁵⁵

3.1.4 Oznamovací povinnost podle § 3 odst. 5 památkového zákona

Tato oznamovací povinnost zavazuje vlastníky nemovitostí, které mají určitou uměleckou nebo historickou hodnotu a mohly by být prohlášeny za kulturní památku k tomu, aby oznámili na písemné vyzvání ministerstva kultury, krajského úřadu nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností údaje o nemovitosti a její zamýšlené změny. Souvisí s tím

---

⁵⁴ VARHANÍK, Jiří, MALÝ, Stanislav. *Zákon o státní památkové péči. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 43 (§ 7 odst. 4 památkového zákona).

⁵⁵ Tamtéž. s. 53 (§ 9 odst. 4 památkového zákona).

i povinnost umožnit těmto správním úřadům či jimi pověřené odborné organizaci státní památkové péče pořízení vědecké dokumentace a prohlídku nemovité věci. Z toho však nevyplývá, že by tím bylo ohroženo právo nedotknutelnosti obydlí zaručené článkem 12 Listiny základních práv a svobod. Pokud osoba užívající nemovitost jako obydlí vstup za účelem prohlídky a pořízení vědecké dokumentace odmítne, není možné tyto kroky provést.⁵⁶

Oznamovací povinnost v tomto případě má pouze informační charakter a slouží převážně k zjištění údajů, které by mohly být podkladem k zahájení řízení z moci úřední. Není tedy součástí probíhajícího řízení o prohlášení věci za kulturní památku, protože ve chvíli, kdy oznámení probíhá, není řízení vedeno. Proto není daná činnost příslušného orgánu ani řízena § 34 památkového zákona, který orgánu nebo odborné organizaci státní památkové péče propůjčuje pravomoc vstupu do nemovitostí za účelem výkonu odborných prací kvůli ochraně kulturní památky, neboť v té době nemovitá věc status kulturní památky nemá.⁵⁷

Samotná důvodová zpráva říká, že za těchto okolností má oznamovací povinnost vlastníka jen „*ministerstvu kultury, popřípadě krajskému národnímu výboru umožnit posouzení, jsou-li dány předpoklady, aby věc byla prohlášena za kulturní památku.*“ Pokud tedy k této situaci dojde, jsou vymezeny i určité náležitosti, které samotné oznámení musí mít. Mezi ně patří:

- a. název, druh a popis věci,
- b. fotodokumentace,
- c. rozměry,
- d. současný stav věci (např. údaje o technickém stavu, provedené obnově),
- e. umístění věci,
- f. způsob jejího užívání
- g. vztahy opravňující k nakládání s věcí.

Současně s tím může vlastník věci, kterému byla doručena písemná výzva o poskytnutí oznámení, požádat, aby potřebné údaje byly doplněny ve spolupráci s odbornou organizací státní památkové péče. Žádosti se vyhová, pokud se nejedná o informace týkající se oprávnění vlastníka nakládat s věcí, údaje o umístění nebo způsobu využívání.⁵⁸

---

⁵⁶ ZÍDEK, Martin, KLUSON, Jiří. *Zákon o státní památkové péči a jeho prováděcí předpisy s komentářem*. 1. vydání. Praha: ABF, 2005, s. 16 (§ 3 odst. 5 památkového zákona).

⁵⁷ VARHANÍK, Jiří, MALÝ, Stanislav. *Zákon o státní památkové péči. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 19 (§ 3 odst. 5 památkového zákona).

⁵⁸ § 1 vyhlášky Ministerstva kultury ČR č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

3.1.5 Oznamovací povinnost podle § 3 odst. 3 památkového zákona

Tato oznamovací povinnost pojímá dvě odlišné skupiny. První z nich je nutnost oznámení každé zamýšlené i uskutečněné změny užívání či správy stavby, na kterou dopadá řízení o prohlášení za kulturní památku. Přičemž změnou užívání se v tomto případě myslí jakékoliv jiné než obvyklé nakládání s věcí. Tento případ je neodmyslitelně spjatý s ochranou stavby před poškozením a zničením, z důvodu zájmu na uchování hodnot, díky kterým má předmětná stavba speciální vlastnosti a které ji činí hodnou prohlášení za kulturní památku.⁵⁹ Z mého pohledu je zde určitá obava, aby vlastník nesvěřil stavbu do rukou osoby, která ji svým konáním zbaví pozitivních vlastností. Proto má ministerstvo kultury potřebu takové zacházení regulovat a případně ho zamezit.

Druhým případem je pak povinnost oznámit změnu vlastnictví. To je důležité hlavně s ohledem na vymezení účastníků řízení.⁶⁰

Oznamovací povinnost vlastníka nemovité kulturní památky patří mezi zákonem chráněné zájmy a její nesplnění je spojováno s určitými právními dopady. O jednotlivých opatřeních pojednává další kapitola této práce.

---

⁵⁹ ZÍDEK, Martin, KLUSOŇ, Jiří. *Zákon o státní památkové péči a jeho prováděcí předpisy s komentářem*. 1. vydání. Praha: ABF, 2005, s. 15 (§ 3 odst. 3 památkového zákona).

⁶⁰ Tamtéž.

4. Opatření při nedodržení povinností vlastníka nemovité kulturní památky se zaměřením na oznamovací povinnosti

„...odhodláni společně střežit a rozvíjet zděděné přírodní a kulturní, hmotné a duchovní bohatství...“⁶¹

Tato krátká, ale výstižná věta zabezpečuje ochranu kulturních památek na ústavní úrovni. Říká se, že aby člověk mohl chápat přítomnost a budoucnost, musí znát minulost. Díky odkazu našich předků nám tato možnost zůstala ponechána. Proto je důležité bránit kulturní památky proti vnějším hrozbám a netolerovat špatné chování osob, které svým jednáním způsobují pokles úrovně našeho dochované dědictví. Z těchto důvodů je více než potřebné, aby byla stanovena jistá sankční opatření, pokud dojde k ohrožení či porušení státem chráněného zájmu na uchování kulturních památek. Památkový zákon poskytuje několik sankcí, které mají za úkol postihnout narušitele za jeho protizákonné jednání, popřípadě na osoby zapůsobit tak, aby k páčání škodlivých skutků vůbec nedocházelo. Sankční opatření obecně postihují osoby, které se dopustili přestupku či správního deliktu. Existují však i jiné způsoby, jak vlastníka donutit k zákonnému jednání a zajistit tak potřebnou péči o nemovitou kulturní památku. Typickým případem je rozhodnutí o opatřeních.

4.1 Rozhodnutí o opatřeních

V případě, že vlastník nemovité kulturní památky neplní své zákonem stanovené povinnosti, vydá obecní úřad obce s rozšířenou působností po vyjádření odborné organizace státní památkové péče rozhodnutí o opatřeních, kde i stanoví lhůtu, ve které vlastník musí vykonat potřebná opatření. Jedná-li se o nemovitou národní kulturní památku, pak je příslušný k vydání rozhodnutí o opatřeních krajský úřad po vyjádření odborné organizace státní památkové péče v souladu s podmínkami, jež stanovila vláda České republiky.⁶²

Rozhodnutí o opatřeních dopadá i na případy týkající se nedodržení oznamovací povinnosti, a to v situacích, kdy vlastník nemovité kulturní památky pouze ohlásí ohrožení či poškození kulturní památky podle § 12 odst. 1, ale již si nezažádá o vydání rozhodnutí o způsobu odstranění závady. Poté totiž připadá v úvahu, aby příslušný správní úřad využil svou pravomoc a vydal rozhodnutí o opatřeních.⁶³

⁶¹ Preambule Ústavního zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁶² § 10 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

⁶³ ZÍDEK, Martin, KLUSOŇ, Jiří. *Zákon o státní památkové péči a jeho prováděcí předpisy s komentářem*. 1. vydání. Praha: ABF, 2005, s. 35 (§ 12 odst. 1 památkového zákona).

Případné uložení opatření z výše uvedeného důvodu nebo i v důsledku porušení dalších povinností závisí na tom, zda správní orgán shledá potřebu jejich uložení z důvodu ochrany nemovité kulturní památky, přičemž rozhoduje na základě správního uvážení. „*Toto správní uvážení však není neomezenou volnou úvahou a neznamená, že není soudem přezkoumatelné a že si správní úřad může počínat zcela libovolně, to by bylo v rozporu s charakterem státní správy jako činnosti podzákonné a zákonem řízené.*“⁶⁴

Proces však nemusí být zahajován jen z moci úřední, nýbrž i na žádost vlastníka. Obecně však převažuje řízení z moci úřední, nikoli to návrhové. Dochází k tomu z velice jednoduchého důvodu. Pokud má vlastník v úmyslu se o kulturní památku starat a dodržovat zákonem stanovené povinnosti, je v jeho rukách, zda se při potřebě obrátí na příslušné pracoviště Národního památkového ústavu, jež mu poskytne bezplatnou odbornou pomoc.⁶⁵

Výše uvedený stav odpovídá zvláštnímu případu správní exekuce, mířící na přímé vynucení uloženého plnění v nezbytném rozsahu. Tento fakt znemožňuje užití obecné právní úpravy jako je postupné ukládání pokut podle § 79 odst. 3 správního řádu a není možné ani využít ukládání pokut podle § 35 odst. 1 písm. c) památkového zákona. V konkrétním případě může dojít k situaci, kdy budou splněny podmínky jak pro uložení opatření podle § 10 odst. 1 památkového zákona, tak i pro uložení sankce dle § 35 stejného právního předpisu. Bude se však jednat o dvě samostatná řízení.⁶⁶

Pokud však vlastník nemovité kulturní památky nevykoná potřebná opatření stanovená obecním úřadem obce s rozšířenou působností nebo krajským úřadem v případě nemovitých národních kulturních památek ve stanovené lhůtě, pak je v pravomoci těchto správních úřadů rozhodnout o nezbytných opatřeních pro zabezpečení kulturní památky, které se provedou na náklad vlastníka. V případě, že dojde k bezprostřednímu ohrožení nemovité kulturní památky, která je stavbou, dá obec podnět příslušnému stavebnímu úřadu k nařízení udržovacích prací, nezbytných úprav nebo k nařízení neodkladných zabezpečovacích prací stanovených zvláštními právními předpisy, přičemž vyrozumí příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, případně krajský úřad jedná-li se o nemovitou národní kulturní památku.⁶⁷

V krajních případech může dojít i k vyvlastnění, a to za předpokladu, že vlastník nemovité kulturní památky, která není státním majetkem, trvale zanedbává své povinnosti, a tím ohrožuje její zachování, popřípadě kulturní památku užívá v rozporu s jejím kulturně

---

⁶⁴ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 2. 1997, sp. zn. 7 A 165/94 – 25.

⁶⁵ VARHANÍK, Jiří, MALÝ, Stanislav. *Zákon o státní památkové péči. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 56 (§ 10 památkového zákona).

⁶⁶ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 7. 1996, sp. zn. 7 A 144/94 – 32.

⁶⁷ § 15 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

politickým významem, památkovou hodnotou nebo technickým stavem. Důležitý je i faktor společenského zájmu a neochota vlastníka prodat majetek státu. K vyvlastnění tedy dojde ve výjimečných případech na návrh obecního úřadu obce s rozšířenou působností, popřípadě krajského úřadu jedná-li se o národní kulturní památku. Řízení zahajuje příslušný vyvlastňovací úřad.⁶⁸

4.2 Správní delikty a přestupky

Obecně lze správní delikty ve vztahu k porušení povinnosti vlastníků nemovitých kulturních památek rozdělit na ohrožující a poruchové. Odlišnost spočívá v tom, že u některých jednání zjevně postačuje ohrožení právem chráněného zájmu, zatímco jiné již ze své povahy způsobují porušení právem chráněného zájmu. První oblast dopadá na nepečování o zachování kulturní památky, neudržování kulturní památky v dobrém stavu, užívání kulturní památky způsobem neodpovídajícím jejímu kulturně politickému významu, památkové hodnotě nebo technickému stavu a nechránění kulturní památky před ohrožením, poškozením nebo znehodnocením. V těchto případech není třeba účinku k naplnění skutkové podstaty, tedy ke zhoršení stavu kulturní památky. Druhá skupina pojímá znehodnocení a zničení kulturní a v jejím případě ke zhoršení stavu kulturní památky musí dojít. Pokud je však způsoben účinek, nelze automaticky stanovit, že se nejedná o ohrožovací delikt. Tento fakt bude mít však pravděpodobně vliv na stanovení výše sankce a je možné ho stanovit pouze v případě, kdy s ohledem na vzniklý účinek nebude naplněna skutková podstata poruchového deliktu. Pokud skutková podstata poruchového deliktu naplnila všechny znaky ohrožovacího deliktu i účinku, jsou o obě skutkové podstaty v poměru subsidiarity. Tato okolnost vylučuje jednočinný souběh obou deliktů.⁶⁹

Pokuta patří mezi typické sankce dopadající na vlastníky nemovitých kulturních památek, kteří se dopustili správního deliktu⁷⁰ nebo přestupku,⁷¹ a má za úkol zasáhnout do majetkové sféry vlastníka takovým způsobem, aby nedocházelo k opětovnému porušení zákona. Pokutu může uložit obecní úřad obce s rozšířenou působností, pokud se jedná o kulturní památku nebo krajský úřad v případě národních kulturních památek.

⁶⁸ § 15 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 29. 5. 2014, sp. zn. 7 As 44/2014 – 79.

⁷⁰ Pojem správní delikt není legálně definován. Správní nauka ho používá jako souborné označení jednotlivých druhů správních deliktů vyskytujících se v právní úpravě. Literatura ho obvykle vymezuje jako protiprávní jednání, jehož znaky jsou stanoveny zákonem a za které ukládá správní orgán trest stanovený normou správního práva. (HENDRYCH, Dušan a kol. Správní právo. Obecná část. 8 vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 422 – 423.)

⁷¹ „Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v přestupkovém nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.“ (§ 2 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů.)

Zatímco správního deliktu se může dopustit vlastník nemovité kulturní památky, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou oprávněnou k podnikání, přešupek může spáchat pouze fyzická osoba. Výčet správních deliktů a přestupků je shodný, liší se však právě subjektem, který se škodlivého jednání dopustil.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností uloží vlastníku, kterým je právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, pokutu až do 2 milionů korun, pokud při výkonu svého podnikání neplní oznamovací povinnosti v § 12 památkového zákona, nepečují o zachování kulturní památky a neudržují ji v dobrém stavu. Užívají kulturní památku takovým způsobem, který neodpovídá jejímu kulturně politickému významu, památkové hodnotě, technickému stavu a také ji nechrání před ohrožením, poškozením či znehodnocením, popřípadě ji sami znehodnocují nebo ničí.

„Znehodnocením a zničením se v tomto případě myslí podstatné snížení kulturní památky až na nulovou hodnotu, respektive její podstatné poškození (až destrukci).“⁷²

Pokuta může být uložena, i pokud vlastníci porušují podmínky stanovené v rozhodnutí o vymezení ochranného pásma nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny. Postih se vztahuje i na případy obnovy kulturní památky prováděné bez závazného stanoviska nebo nedodržování podmínek stanoviskem daných či realizace restaurátorských prací osobou bez potřebného povolení ministerstva kultury nebo s pozastavenou restaurátorskou činností, popřípadě se jedná o osobu, která není oprávněna k restaurování nebo je její postup v rozporu se zákonem.⁷³

Vlastníku nemovité národní kulturní památky, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou oprávněnou k podnikání uloží pokutu krajský úřad, a to až do výše čtyř milionů korun. K postihu dojde za obdobných situací jako v případě porušení povinností vůči kulturní památce.⁷⁴

Pro stanovování pokut příslušný správní úřad využívá správní uvážení. Pokud tedy dojde k uložení pokuty, odráží se určení její výše v závažnosti a době trvání daného protiprávního jednání, dále ke kulturně politickému významu nemovité kulturní památky a k rozsahu hrozící nebo způsobené škody. Samotné stanovení kulturně politického významu se jeví poněkud ošidné, neboť zákon nijak neurčuje, jak je která památka hodnocena. V praxi

---

⁷² Rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 29. 5. 2014, sp. zn. 7 As 44/2014 – 79.

⁷³ § 35 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁴ Tamtéž.

se nejspíše určí podle jedinečnosti a stáří kulturní památky. Co se pak týká způsobené škody, přihlíží se hlavně k faktu, zda bude možné škodu napravit.⁷⁵

Jedná se však o obecná kritéria platná pro celou řadu porušení povinností uvedených v památkovém zákoně. V důsledku této obecnosti lze použít pouze taková kritéria, která odpovídají charakteru protiprávního jednání.⁷⁶

Doba splatnosti je třicet dnů ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí, jímž byla pokuta uložena. Přičemž pokutu lze uložit nejdéle do jednoho roku ode dne, kdy se příslušný orgán státní památkové péče dozvěděl o porušení povinností, nejdéle však do 3 let ode dne, kdy k tomu došlo. Orgán státní památkové péče působí i jako výběřčí a vymahač této peněžité sankce.⁷⁷

Pokud se vlastník nemovité kulturní památky dopustí spáchání přestupku, uloží mu obecní úřad obce s rozšířenou působností pokutu až 2 miliony korun. V případě, že porušitelem povinnosti je osoba vlastnící nemovitou národní kulturní památku, pak pokutu uloží a vybere příslušný krajský úřad.⁷⁸ Památkový zákon vymezuje jednotlivé skutkové podstaty přestupků, jejichž výčet odpovídá skutkovým podstatám správních deliktů. Vlastník, který je fyzickou osobou, může být tedy trestán za stejné chyby jako právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání při spáchání správního deliktu.

Ať už se jedná o správní delikty či přestupky, vždy je pokuta příjmem obce nebo kraje v tom případě, kdy ji uložil a vybral obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo krajský úřad.

---

⁷⁵ VARHANÍK, Jiří, MALÝ, Stanislav. *Zákon o státní památkové péči. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 249 (§ 36 památkového zákona).

⁷⁶ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. 5 AS 3/2010 – 63.

⁷⁷ § 37 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁸ Tamtéž. § 39.

5. Oznamovací povinnost vlastníka Státního zámku Slatiňany

Výše uvedené teoretické poznatky měly být aplikovány na problémovou situaci Státního zámku Slatiňany. Jak jsem již avizovala, za stěžejní oznamovací povinnost pokládám povinnost podle § 12 odst. 1 památkového zákona, neboť v nejvyšší míře dopadá na situace, které jsou pro kulturní památku nebezpečné a zcela nevhodné. Při sběru dat k napsání praktické části týkající se oznamovací povinnosti dle § 12 odst. 1 jsem však zjistila, že v současné době tato oznamovací povinnost probíhá zcela neformálně. K tomuto zjištění jsem došla po konzultaci s kastelánem zámku Slatiňany a následně s úřednicemi z Obecního úřadu obce s rozšířenou působností města Chrudim i pardubického krajského úřadu⁷⁹. Bylo mi sděleno, že oznámení probíhá pouze pomocí neformálně psaného emailu a následně se nežadá o vydání rozhodnutí o způsobu odstranění závady podle § 12 odst. 1, nýbrž o vydání závazného stanoviska podle § 14 odst. 1 památkového zákona⁸⁰. V následující části tedy popisuji tento aktuálně využívaný postup.

5.1 Stručná historie zámku

Státní zámek Slatiňany byl vystavěn v renesanční podobě na konci 16. století Bohuslavem Mazancem z Frymburka na místě původní slatiňanské tvrze ze 14. století.⁸¹ Následující století se neslo ve střídání nepřilíš významných majitelů, kdy byl zámek obýván jen zřídka a víceméně sloužil jako hospodářská základna.⁸² Zlom nastal v roce 1732, kdy velmi zanedbaný zámek Slatiňany zakoupil ve veřejné dražbě hrabě Josef František ze Schönfeldu a připojil ho ke svému nasavrckému panství. V jeho rukách však Slatiňany dlouho nezůstaly, neboť již v roce 1746 panství přešlo věnem na Jana Adama knížete Auersperga, díky sňatku s dcerou hraběte ze Schönfeldu, Marií Kateřinou.⁸³

V této době prošel zámek rozsáhlou barokní rekonstrukcí a stal se letním sídlem rodiny Auersperg.⁸⁴

---

⁷⁹ Město Slatiňany spadá do správního obvodu obce s rozšířenou působností města Chrudim, z čehož vyplývá, že oznamovací povinnost týkající se kulturní památky je směřována k Obecnímu úřadu v Chrudimi. Oznamovací povinnost ve vztahu k národní kulturní památce pak ke Krajskému úřadu v Pardubicích.

⁸⁰ Chce-li vlastník kulturní památky provést údržbu, opravu, rekonstrukci, restaurování nebo jinou úpravu kulturní památky nebo jejího prostředí, musí si předem vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, případně jedná-li se o národní kulturní památku, závazné stanovisko krajského úřadu.

⁸¹ BUŠTA, Jaroslav, KOPEČNÝ, Michal, RYŠAVÝ, Radek. *Zámek Slatiňany*. 1. vydání. Sychrov: Národní památkový ústav, 2015, s. 15.

⁸² Tamtéž. S. 23.

⁸³ Tamtéž. S. 29.

⁸⁴ STEHLÍKOVÁ, Jana, ŠTĚPÁN, Luděk. *Nasavrcké panství a slatiňanští Auerspergové. Utváření sídelní krajiny*. 1. vydání. Slatiňany, 2014, s. 35.

Jan Adam s Marií Kateřinou měli šest dětí, nicméně žádné z nich nepřežilo svého otce, a proto se dědicem celého majetku stal Janův synovec Karel Auersperg.⁸⁵

Karel nechal kolem zámku založit rozsáhlý 16 hektarový anglický park, který volně přecházel do obory. Park prošel velkou rekonstrukcí v letech 1846 – 1848, kdy zámek vlastnil Karlův synovec Vincenc Karel Auersperg, jenž proslul svou oblibou v romantickém stylu, což se na celé rekonstrukci notně odrazilo.⁸⁶ Romantické úpravy se dočkal i samotný zámek. Ten nejenže byl obohacen o přístavbu celého křídla, ale také v něm proběhla rozsáhlá modernizace.⁸⁷ Po Vincencově smrti přešlo panství do rukou jeho syna Františka Josefa, který se stal nejvýznamnějším majitelem slatiňanského panství.⁸⁸ Společně se svou ženou Vilemínou Kinskou a pěti dětmi si tamější krajinu natolik oblíbili, že nechali interiéry zámku kompletně zmodernizovat, aby budova dokázala uspokojit jejich nároky na život.⁸⁹ František Josef zemřel v roce 1938. Zámek zdědil jeho syn Ferdinand. Nicméně ten otce přežil o pouhé čtyři roky. Jelikož byl bezdětný, stal se dalším majitelem Ferdinandův synovec Karel Trauttmansdorff. Ten si však nově nabytého majetku dlouho neužil, neboť v roce 1945 mu ho na základě Benešových dekretů odebrali.⁹⁰

Po zestátnění zámku docházelo k masovému rozvozu mobiliáře do nejrůznějších institucí. K výrazné změně však došlo v roce 1947 díky vysokoškolskému profesoru Františku Bílkovi, který přišel s návrhem, aby v nevyužívaném zámku bylo zřízeno hipologické muzeum.⁹¹ Hipologické muzeum přetrvalo až do současnosti. V roce 2011 se pro návštěvníky vedle hipologické expozice otevřela další prohlídková trasa zpřístupňující zařízené interiéry a pojímající historii slatiňanského zámku.

5.2 Prohlášení Státního zámku Slatiňany za kulturní památku a národní kulturní památku

Samotná budova zámku (viz příloha č. 1) a anglický park patří mezi národní kulturní památky a zbylé budovy a části zámeckého areálu se řadí do kategorie kulturních památek. Celý zámecký areál se pak nachází na území krajinné památkové zóny Slatiňansko-Slavicko.

---

⁸⁵ BUŠTA, Jaroslav, KOPEČNÝ, Michal, RYŠAVÝ, Radek. *Zámek Slatiňany*. 1. vydání. Sychrov: Národní památkový ústav, 2015, s. 43.

⁸⁶ STEHLÍKOVÁ, Jana, ŠTĚPÁN, Luděk. *Nasavrcké panství a slatiňanští Auerspergové. Utváření sídelní krajiny*. 1. vydání. Slatiňany, 2014, s. 37 – 38.

⁸⁷ BUŠTA, Jaroslav, KOPEČNÝ, Michal, RYŠAVÝ, Radek. *Zámek Slatiňany*. 1. vydání. Sychrov: Národní památkový ústav, 2015, s. 55.

⁸⁸ Tamtéž. S. 59.

⁸⁹ Tamtéž. S. 69.

⁹⁰ Tamtéž. S. 72 – 73.

⁹¹ Tamtéž. S. 75.

Zámek se svými částmi (zámek čp. 1, domy čp. 27, 30, 35, 45, 122, 150, 169, 170, 171, spojovací chodba ke kostelu sv. Martina, švýcárna čp. 66, park, bronzová socha koně, kaplička, dětské hospodářství, vyhlídka „Paraple“, kruhový pískovcový bazén, jezírko, pískovcové schodiště, oplocení zámku s branou Klapačkou, Kočičí hrádek a s pozemky stavebních parcel č. 21, 32/1, 32/2, 32/3, 33, 34, 110, 156, 162, 192, 193, 194 a 1447 a pozemkových parcel č. 46/1, 46/2, 46/6, 63, 567/2, 574/2 a 856 v katastrálním území Slatiňany) byl zapsán podle zákona č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách, do státního Seznamu nemovitých kulturních památek Východočeského kraje pod pořadovým číslem rejstříku 980 dne 24. ledna 1964. Mezi kulturní památky se areál řadí dodnes díky výkladu původního zákona o kulturních památkách z roku 1958 ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, § 42, odst. 1. Rejstříkové číslo Ústředního seznamu kulturních památek České republiky je 14856/6-980.

Díky nařízením vlády č. 132/2001 ze dne 28. března 2001 byla část výše uvedené kulturní památky prohlášena za národní kulturní památku, a to v rozsahu: zámek čp. 1, park a budovy dětského hospodářství, kaplička, přístřešek „Paraple“, bazén, odpočívadlo s balustrádou, kůň, a oplocení. Rejstříkové číslo Ústředního seznamu kulturních památek České republiky je 271.

Všechny výše zmíněné pozemky se nacházejí na území krajinné památkové zóny Slatiňansko-Slavicko prohlášené vyhláškou Ministerstva kultury ČR č. 208/1996 Sb. ze dne 1. července 1996 o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny ve znění vyhlášky Ministerstva kultury ČR č. 158/2002 Sb. ze dne 2. dubna 2002, kterou se mění vyhláška ministerstva kultury č. 208/1996 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny.

5.3 Aktuální pojetí oznamovací povinnosti podle § 12 odst. 1 památkového zákona v praxi

Jak jsem již výše uvedla, v současné době oznamovací povinnost probíhá zcela neformálně. K výraznému odlišení od právní úpravy slouží postup, kdy je zcela vynechána žádost o způsobu odstranění závady a namísto toho dochází k bezprostřednímu podání žádosti o vydání závazného stanoviska podle § 14 odst. 1 památkového zákona v souvislosti s obnovou kulturní památky. Tento postup se využívá v celém rozsahu situací, které spadají pod § 12 odst. 1 památkového zákona. V následujícím textu bude aktuálně využívaný mechanismus popsán na problému Státního zámku Slatiňany.

Zámek byl nucen postup využít v důsledku dopravní nehody, ke které došlo 7. července 2011. Tehdy střecha auta narazila do chodby, sloužící jako výškový přechod do zámecké oratoře kostela sv. Martina (viz příloha č. 2). Výsledkem bylo poškození fasády ve výši asi 10 000 Kč. Jedná se tedy o typickou situaci spadající pod § 12 odst. 1, konkrétně poškození kulturní památky v důsledku způsobení škody třetí osobou.

V souvislosti s touto situací došlo k bezprostřednímu oznámení pomocí e-mailu adresovaného Krajskému úřadu v Pardubicích, jenž měl být v tomto případě věcně i místně příslušný. Oznámení bylo zasláno i Stavebnímu úřadu ve Slatiňanech, neboť poškození se týkalo nemovité kulturní památky, která je stavbou. V těle e-mailu došlo k popsání nastalé situace. Současně měla být přiložena i žádost o vydání závazného stanoviska podle § 14 odst. 1 památkového zákona, namísto žádosti o vydání rozhodnutí o způsobu odstranění závady dle § 12 odst. 1. Nicméně samotná žádost o vydání závazného stanoviska byla podána 27. září 2011, tedy až o dva měsíce později. Důvod tohoto zpoždění spočíval v paralelním působení dvou faktorů. Konkrétně v době letních prázdnin, kdy kompetentní osoby čerpali dovolenou a v současné neznalosti postupu nově působícího kastelána. Jedná se tedy o výjimku, neboť obvykle dochází k podání žádosti o vydání závazného stanoviska společně s oznámením ve formě e-mailu.

Žádost o závazné stanovisko podal ředitel Národního památkového ústavu v Pardubicích (dále jen „NPÚ“), neboť vlastníkem slatiňanského zámku je Česká republika a právo s ním hospodařit má Národní památkový ústav⁹². Věcně se týkalo opravy lokálního poškození omítek, způsobených projíždějícím vozidlem, ve spodní části spojovací chodby vedoucí ze zámku do oratoře kostela sv. Martina.

Výše uvedený postup v dnešní době slouží namísto formální oznamovací povinnosti předložené na adekvátním tiskopise. Z mého pohledu se jedná o krok správným směrem, neboť k upozornění na nevhodný stav památky dochází rychleji a náprava je poskytnuta dříve. Co se pak týká záměny žádosti o odstranění závady podle § 12 odst. 1 památkového zákona s žádostí o závazné stanovisko podle § 14 odst. 1 stejného právního předpisu, zdá se mi tato změna poněkud zbytečná a nelogická. Pojmově se jednotlivé postupy odlišují situací, na kterou jsou vázány. Zatímco žádost o odstranění závady je obvykle spojena s nepředvídatelnými situacemi, žádost o závazné stanovisko souvisí s plánovanou obnovou. Proto mi zaměnění těchto dvou institutů nepřijde vhodné a jsem zastáncem toho, aby jednotlivé postupy zůstaly od sebe odděleny.

---

⁹² NPÚ vystupuje jako státní příspěvková organizace, která má právo s kulturní památkou hospodařit.

Jak jsem již uvedla, e-mail byl adresován Krajskému úřadu v Pardubicích. Nicméně krajský úřad telefonicky upozornil kastelána zámku Ing. Jaroslava Buštu, že chodba k oratoři patří pouze mezi kulturní památky a příslušným k vydání závazného stanoviska je v tomto případě Městský úřad v Chrudimi. Na základě § 12 správního řádu došlo k postoupení věci příslušnému úřadu. V důsledku tohoto omylu vydal Městský úřad v Chrudimi závazné stanovisko až 26. října 2011.

5.3.1 Závazné stanovisko

O vydání závazného stanoviska žádal ředitel NPÚ územního odborného pracoviště v Pardubicích dne 27. září 2011. Na základě domněnky, že chodba k oratoři patří stejně jako zámek mezi národní kulturní památky, byl dokument adresován Odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu v Pardubicích, který ho však postoupil Městskému úřadu v Chrudimi z důvodu věcné nepříslušnosti. Správní orgán v Chrudimi žádost obdržel 6. října 2011 a ve stejný den zahájil správní řízení ve věci rozhodnutí vydání závazného stanoviska.

Souhlasné závazné stanovisko týkající se obnovy kulturní památky, konkrétně opravy části Státního zámku Slatiňany, podle § 14 odst. 1 památkového zákona vydal Městský úřad v Chrudimi, Odbor školství, kultury, sportu a památkové péče dne 26. října 2011. Podkladem mu bylo písemné vyjádření Národního památkového ústavu v Pardubicích. Písemné vyjádření se vydává na základě § 14 odst. 6 památkového zákona a slouží jako povinný podklad pro vydání závazného stanoviska. V tomto případě Městský úřad v Chrudimi zaslal 6. října 2011 žádost o písemné vyjádření, která byla příslušným pracovištěm NPÚ přijata 10. října 2011. Vydání vyjádření následovalo ihned. Již druhý den ho NPÚ zaslalo Městskému úřadu v Chrudimi. Tělo vyjádření obsahovalo konstatování rozsahu nutných oprav týkajících se poškozené omítky spodní části spojovací chodby k oratoři v kostele sv. Martina. Škoda byla popsána pouze jako poškození malého rozsahu vyžadující jen údržbové práce, proti kterým nemá NPÚ námitek. Na základě tohoto kladného vyjádření doručeného 13. října 2011 Městskému úřadu v Chrudimi vydal správní orgán souhlasné závazné stanovisko uvádějící, že předmětné udržovací práce jsou v daném rozsahu přípustné bez podmínek.

§ 14 odst. 3 památkového zákona stanoví, že v závazném stanovisku podle § 14 odst. 1 stejného právního předpisu se má stanovit, zda práce ve stanovisku uvedené jsou z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné a současně má dojít ke stanovení základních podmínek, za kterých lze dané práce připravovat a provést. Na základě tohoto ustanovení by tedy mělo dojít nejen k povolení potřebných prací, ale zároveň i ke stanovení jejich rozsahu a určení způsobu provedení. Proto musím konstatovat, že možnost vydání závazného stanoviska bez

udání podmínek, jak se stalo v demonstrovaném případě, se mi zdá poněkud nelogická a přichází do rozporu se samotným památkovým zákonem. Přestože se nejednalo o zásah velkého rozsahu, daná benevolence způsobu opravy mi přijde nepřipustná. Tím, že nedošlo ke stanovení základních mantinelů a byla majiteli ponechána zcela volná ruka, mohlo mít samotné provedení opravy na kulturní památku naprosto nevhodný vliv, a proto se domnívám, že i menší práce údržbového typu by měly být správním orgánem regulovány. V tomto případě úmysl vlastníka spočíval ve správném provedení opravy (viz příloha č. 3) a současné snaze vyhnout se případnému poškození kulturní památky v důsledku nevhodného způsobu opravy, avšak ne vždy to majitelé kulturních památek vidí stejně a mohou formulace zneužít.

Závěr

Celkové zhodnocení a efektivita oznamovací povinnosti. Dvě otázky, na které jsem chtěla během psaní této práce nalézt odpověď. Kladné zhodnocení i efektivita jdou společně ruku v ruce. Bohužel musím konstatovat, že mým testem neprošel ani jeden z nich. Jak jsem při psaní praktické části zjistila, z mého pohledu stěžejní oznamovací povinnost dle § 12 odst. 1 památkového zákona poněkud selhává. Důvod je nasnadě. Památkový zákon pochází z roku 1987 a i přestože prošel několika novelizacemi, oznamovací povinnosti se žádná nedotkla. Tato svým způsobem nedokonalá realizace oznamovací povinnosti je jasným výsledkem nedbalosti ze strany zákonodárců, kteří jako by zapomněli, že § 12 v zákoně existuje. V samotném oznámení pomocí moderní techniky a vynechání formální podoby nevidím problém. Upozornění na situaci proběhne rychleji a odpadá zbytečné papírování, které ve výsledku jen ubírá čas. Co ale shledávám naprosto nepochopitelným, je přechod od rozhodnutí o způsobu odstranění závady k závaznému stanovisku. Každý z těchto dvou institutů podle právní dikce dopadá na zcela odlišné situace. Využití § 14 odst. 1 na případy, kdy rozhodně sám vlastník obnovu neplánoval a je nucen ji provést kvůli nečekané události, mi připadá poněkud zmatečné a v podstatě tím samotné oznámení ztrácí význam. Hlavní sílu § 12 odst. 1 vidím právě v žádosti o vydání rozhodnutí o odstranění závady, neboť tímto podáním je zahájeno návrhové řízení. Pokud k němu nedojde, je v pravomoci příslušných úřadů začít konat. Tím, že je tento postup obcházen, může v případech, kdy vlastník nemá zájem se o kulturní památku starat docházet k celkovému vynechání daného neformálního oznámení. Výsledkem bude pak pravděpodobně situace, kdy se příslušné orgány o poškození nebo ohrožení kulturní památky vůbec nedozví a samotná kulturní památka tím bude vystavena strádání a úpadku.

Jak jsem se ale přesvědčila, zákonodárci mají jiný názor a v návrhu zákona o ochraně památkového fondu, tedy v plánovaném novém památkovém zákoně, je žádost o vydání rozhodnutí o způsobu odstranění závady zcela vynechána.⁹³ Oznamovací povinnost v něm zakotvuje § 69, který stanoví, že vlastník kulturní památky musí oznámit každé ohrožení nebo poškození kulturní památky obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, případně jedná-li se o národní kulturní památku tak krajskému úřadu do 5 dnů ode dne, kdy se o tom dozvěděl. Po oznámení však nedochází k již zmiňované žádosti o vydání rozhodnutí o způsobu odstranění závady, nýbrž je v rukách příslušných úřadů nařídít vlastníku neodkladné provedení nutných

---

⁹³ Uvědomuji si, že může docházet k úpravám a změnám návrhu zákona o ochraně památkového fondu a nic není definitivní. Pracuji však v současné době s nejaktuálnější verzí týkající se oznamovací povinnosti (k 18. 2. 2017) a pokládám za zajímavé zmínit skutečnost, jak bude pravděpodobně realizována oznamovací povinnost v budoucnosti, přestože v současné době vládní návrh zákona stagnuje a není jisté, kdy dojde k jeho realizaci.

zabezpečovacích prací v případě, že došlo k ohrožení hodnoty, kvůli které je kulturní památka či národní kulturní památka chráněna.⁹⁴ Dochází tedy k odklonu od současné právní úpravy i od odlišné praxe využívající žádosti o závazné stanovisko. Přestože jsem zastávce žádosti o způsobu vydání rozhodnutí o odstranění závady, musím konstatovat, že přechod od návrhového řízení k řízení z moci úřední je poměrně zajímavý krok kupředu. Otázkou však zůstává, jak budou vlastníci kulturních památek důslední v realizaci oznamovací povinnosti. Bude se nadále využívat neformální ohlášení nebo dojde k přechodu k formální písemné podobě? Nehrozí, že příslušné úřady budou zneužívat své nové pravomoci k „šikaně“ vlastníků kulturních památek?

Na to již odpoví pouze čas.

---

⁹⁴ § 69 vládního návrhu zákona o ochraně památkového fondu po schválení vládou ve stavu k 2. prosinci 2015 [online]. Dostupné na: <<https://www.mkcr.cz/priprava-noveho-pamatkoveho-zakona-255.html>>

Seznam použitých zdrojů

Literatura

BUŠTA, Jaroslav, KOPEČNÝ, Michal, RYŠAVÝ, Radek. *Zámek Slatiňany*. 1. vydání. Sychrov: Národní památkový ústav, 2015.

DIENTSBIER, Filip. Památková péče. In BRILL, Sládeček, Pouperová a kol. *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 2. vydání. Praha: Leges, 2014.

HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*, 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.

HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012.

JURNÍKOVÁ, Jana. *Správa kultury*. In BRILL, Jurníková a kol. *Správní právo zvláštní část*. 6. doplněné vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2009.

STEHLÍKOVÁ, Jana, ŠTĚPÁN, Luděk. *Nasavrcké panství a slatiňanští Auerspergové. Utváření sídelní krajiny*. 1. vydání. Slatiňany, 2014.

VARHANÍK, Jiří, MALÝ, Stanislav. *Zákon o státní památkové péči. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011.

ZÍDEK, Martin, KLUSOŇ, Jiří. *Zákon o státní památkové péči a jeho prováděcí předpisy s komentářem*. 1. vydání. Praha: ABF, 2005.

Zákony

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon České národní rady č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Mezinárodní smlouva

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, publikovaná ve Sbírce zákonů jako sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí pod č. 159/1991.

Podzákoný předpis

Vyhláška Ministerstva kultury ČR č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Judikatura

Rozsudek Nejvyššího soudu v Brně ze dne 15. 11. 2007 sp. zn. 28 Cdo 3396/2007.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně, ze dne 18. 5. 2011, sp. zn. 31 Cdo 3310/2009.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně, ze dne 12. 5. 2014, sp. zn. 5 A 48/2002 – 28.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 29. 5. 2014, sp. zn. 7 As 44/2014 – 79.

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 4. 2006 11, sp. zn. Ca 168/2005 – 28.

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. 5 AS 3/2010 – 63.

Rozsudek Vrchního soudu v Praze, ze dne 10. 3. 1995, sp. zn. 6 A 28/94 – 20.

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 7. 1996, sp. zn. 7 A 144/94 – 32.

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 2. 1997, sp. zn. 7 A 165/94 – 25.

Internetové zdroje

MINISTERSTVO KULTURY, *Návody pro řešení životních situací* [online].mkcr.cz [cit. 28. ledna 2017]. Dostupné na:

<<https://www.mkcr.cz/navody-pro-reseni-zivotnich-situaci-291.html>>.

Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu Magistrátu hlavního města Prahy. *Příručka vlastníka kulturní památky a nemovitosti v památkově chráněných územích*. 3. vyd. Praha, 2010. Dostupné na:

<http://pamatky.praha.eu/public/49/69/b4/959165_149213_prirucka_vlastnika_kulturni_pamatky.pdf>.

Důvodová zpráva k zákonu o státní památkové péče ze dne 10. 12. 1985 [online]. Praha: Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky. Dostupné na:

<www.psp.cz/eknih/1986cni/tisky/t0008_04.htm>.

Vládní návrh zákona o ochraně památkového fondu po schválení vládou ve stavu k 2. prosinci 2015 [online]. Dostupné na:

<<https://www.mkcr.cz/priprava-noveho-pamatkoveho-zakona-255.html>>.

Konzultace

Státní zámek Slatiňany – Ing. Jaroslav Bušta

Krajský úřad Pardubice – Ing. Jitka Bártová (formou telefonické domluvy)

Městský úřad Chrudim – Mgr. Ludmila Nováková (formou telefonické domluvy)

Abstrakt

Povinnosti vlastníka kulturní památky patří mezi hlavní předpoklady řádné péče o kulturní památky. Jedním z těchto typů povinností je i oznamovací povinnost. Tato práce pojednává o oznamovací povinnosti vlastníka nemovité kulturní památky v teoretické i praktické oblasti. Teoretická část obsahuje vysvětlení základních pojmů, obecné vymezení práv a povinností vlastníka, pojednává o jednotlivých typech oznamovací povinnosti a také o opatřeních při nedodržení oznamovací povinnosti. Praktická část demonstruje aktuální pojetí oznamovací povinnosti využití Státním zámkem Slatiňany v případě porušení části omítky části zámku v důsledku autonehody.

Abstract

Among the main prerequisite of the right preservation of the cultural monuments belong the owner's duties of the monument. One of the type of duties is also the notification duty. This thesis deals with the notification duty of the owner of an immovable cultural monument in theoretical and practical areas. The theoretical part contains an explanation of basic concepts, general definitions of rights and obligations of the owner, discusses the individual types of the notification duty and also about breach notification duty. The practical part demonstrates the current concept of notification duty used by State chateau Slatiňany in case of violation of the part of the plaster as a result of a car accident.

Klíčová slova

Státní památková péče, zákon o státní památkové péči, oznamovací povinnost vlastníka kulturní památky, nemovitá kulturní památka

Key words

The heritage preservation, the heritage preservation act, the notification duty of the owner of cultural monument, immovable cultural monument

Přílohy a jejich zdroje

Příloha č. 1: Fotografie exteriéru Státního zámku Slatiňany

Zdroj: https://www.zamek-slatinany.cz/pamatky/slatinany/fotogalerie/zamek-exterior/slatinany-6966_1.jpg

Příloha č. 2: Fotografie porušení omítky chodby k oratoři

Zdroj: Autor: Ing. Jaroslav Bušta

Příloha č. 3: Fotografie opravené omítky chodby k oratoři

Zdroj: Autor: Pavla Netolická

